

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG 410.004.03.2020

Pani
Anna Kuczyńska
Dyrektor
Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 18
im. Karola Wojtyły
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Ksawerego Dunikowskiego 5
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/20/021 – *Kształcenie w szkołach specjalnych*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa Specjalna nr 18 im. Karola Wojtyły w Gorzowie Wielkopolskim, ul. Ksawerego Dunikowskiego 5, 66-400 Gorzów Wielkopolski (dalej: <i>Szkoła</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Anna Kuczyńska, od 1 września 2018 r. Dyrektor Szkoły (dalej: <i>Dyrektor</i>). Poprzednio (od 1 września 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r.) Dyrektorem Szkoły była Pani Alicja Borkowska.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja kształcenia uczniów w szkołach specjalnych. 2. Działania na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia. 3. Warunki kształcenia w szkołach specjalnych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2020 (do 19 maja 2020 r.), oraz z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontrolerzy	1. Zdzisław Szafrąński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/24/2020 z 5 marca 2020 r. 2. Cezary Romanczenko, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/25/2020 z 9 marca 2020 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. - dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności.

OCENA OGÓLNA

Szkoła zapewniła uczniom realizację zalecanych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego form stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania i rozwijania potencjalnych możliwości.

Stan zatrudnienia nauczycieli w Szkole był adekwatny do potrzeb Szkoły wynikających z realizowanych zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych, a nauczyciele zatrudnieni w Szkole posiadali właściwe do realizowanych zajęć edukacyjnych kwalifikacje.

W Szkole dokonywano wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania uczniów, a jej wyniki wykorzystywano do ewentualnej modyfikacji zaplanowanego procesu wsparcia kształcenia uczniów.

Dyrektor Szkoły w sposób prawidłowy i rzetelny zamieszczała dane dotyczące uczniów w Systemie Informacji Oświatowej, a postępowanie z dokumentacją uczniów zapewniało ochronę danych wrażliwych.

Zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne oraz zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w sposób właściwy i adekwatny do potrzeb uczniów, podejmowano działania ułatwiające funkcjonowanie uczniów w życiu dorosłym.

Szkoła zapewniła uczniom odpowiednie warunki pobytu w szkole oraz wyposażenie pomieszczeń. Zastrzeżenia NIK w tym zakresie dotyczą jedynie niekompletnego i uszkodzonego ogrodzenia terenu Szkoły.

Rzetelnie planowano oraz prawidłowo i rzetelnie wydatkowano środki finansowe na realizację zadań statutowych Szkoły.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja kształcenia uczniów w szkołach specjalnych

Opis stanu faktycznego

1.1. Zespół Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp. (Zespół) rozpoczął działalność od 1 września 1992 r.⁴, tj. w roku szkolnym 1992/1993.

(akta kontroli str. 6)

Szkoła wchodzi w skład Zespołu i jest placówką edukacyjną przeznaczoną dla uczniów z niepełnosprawnością umysłową w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnością sprzężoną⁵ (w badanym przez NIK okresie do Szkoły uczęszczali wyłącznie uczniowie z takimi niepełnosprawnościami).

W Szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym opracowanym dla Szkoły na lata 2017-2022 zapisano m.in., że absolwent Szkoły: - potrafi na miarę swoich możliwości porozumiewać się werbalnie lub pozawerbalnie z otoczeniem, - posiada maksymalną niezależność życiową w zakresie zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Akt założycielski Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp. podpisany przez Kuratora Oświaty w Gorzowie Wlkp. dnia 15 sierpnia 1992 r.

⁵ Niepełnosprawność sprzężona – niepełnosprawność wieloraka, złożona, w przebiegu której stwierdza się co najmniej dwie przyczyny niepełnosprawności.

Liczbę uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą (wg stanu na 30 września każdego roku szkolnego) wyniosły: - 2017/2018 – 41 uczniów (w tym: 20 uczniów z niepełnosprawnością umysłową w stopniu umiarkowanym lub znacznym, 21 uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną)⁶; - 2018/2019 – 52 uczniów (w tym odpowiednio: 26 uczniów i 26 uczniów)⁷; - 2019/2020 – 56 uczniów (w tym odpowiednio: 27 uczniów i 29 uczniów)⁸.

W badanym okresie do Szkoły uczęszczali uczniowie, w stosunku do których wydano orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego, to jest: trzech uczniów w roku szkolnym 2017/2018, czterech uczniów w roku szkolnym 2018/2019 i dwóch uczniów w roku szkolnym 2019/2020.

Ponadto do Szkoły uczęszczali uczniowie z wydłużonym okresem nauki w ramach etapu edukacyjnego, to jest: 12 uczniów w roku szkolnym 2017/2018, sześć osób uczniów w roku szkolnym 2018/2019 i czterech uczniów w roku szkolnym 2019/2020.

(akta kontroli str. 6, 203-220, 326, 410)

1.2. Na podstawie próby 30% liczby uczniów uczęszczających do Szkoły, to jest po pięciu uczniach z lat szkolnych 2017/2018, 2018/2019 i 2019/2020⁹, dokumentacji indywidualnej w postaci orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego określających zalecane formy kształcenia specjalnego, pozostałej dokumentacji związanej z kształceniem specjalnym tych uczniów oraz arkuszy organizacji Szkoły stwierdzono, że specyfika Szkoły pozwalała na realizację zalecanych form stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, socjoterapii, rozwijania potencjalnych możliwości i mocnych stron uczniów oraz innych form pomocy określonych w indywidualnych orzeczeniach.

(akta kontroli str. 326, 369)

W latach 2017-2020 przyjmowano do Szkoły wszystkich uczniów, których rodzice przedstawili aktualne orzeczenie z publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej i inne wymagane dokumenty, z jednym wyjątkiem.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła m.in., że w trakcie trwania roku szkolnego 2019/2020 (pod koniec I-go semestru) do Szkoły zgłosił się rodzic uczennicy klasy V Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Gorzowie Wlkp. wyrażając wolę przeniesienia córki z placówki do której uczęszczała uczennica. Rodzic przedłożył aktualne orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, jednak nie złożył pisemnego wniosku. Z uwagi na fakt, iż w dwóch V-tych klasach funkcjonujących w Szkole nie było wolnych miejsc uczennica nie mogła zostać przyjęta. W związku z powyższym uczennica kontynuowała naukę w szkole, do której uczęszczała dotychczas.

(akta kontroli str. 327, 358-364)

Na podstawie 50% liczby uczniów uczęszczających do Szkoły, to jest po ośmiu uczniach z lat szkolnych 2017/2018, 2018/2019, dziewięciu uczniach z roku szkolnego 2019/2020¹⁰, dokumentacji indywidualnej w postaci wniosków rodziców o przyjęcie uczniów do Szkoły oraz decyzji dyrektora Szkoły o przyjęcie uczniów do Szkoły

⁶ Rodzaje niepełnosprawności uczniów: sześć osób uczniów słabowidzących, 14 uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją motoryczną (niezdolnością do mówienia), pięć osób uczniów z autyzmem, w tym zespołem Aspergera (całościowym zaburzeniem rozwoju, mieszczącym się w spektrum autyzmu) oraz 21 uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną.

⁷ Rodzaje niepełnosprawności uczniów: dziewięć osób uczniów słabowidzących, 17 uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją motoryczną, pięć osób uczniów z autyzmem w tym zespołem Aspergera oraz 26 uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną.

⁸ Rodzaje niepełnosprawności uczniów: 10 uczniów słabowidzących, 20 uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym afazją motoryczną, sześć osób uczniów z autyzmem, w tym zespołem Aspergera oraz 29 uczniów z niepełnosprawnością sprzężoną.

⁹ Łącznie badaniem objęto 15 uczniów (30% uczniów niepowtarzających się). Wyliczenia dokonano na podstawie średniej arytmetycznej liczby uczniów z całego okresu kontrolowanego, która wyniosła 50 uczniów (według stanu na dzień 30 września każdego z lat szkolnych: 2017/2018, 2018/2019 i 2019/2020, to jest odpowiednio 41 uczniów, 52 uczniów oraz 56 uczniów).

¹⁰ Łącznie badaniem objęto 25 uczniów (50% uczniów niepowtarzających się). Wyliczenia dokonano jak powyżej.

stwierdzono, że nie wystąpiły przypadki długotrwałego (powyżej 30 dni) oczekiwania na miejsce w Szkole¹¹.

(akta kontroli str. 370)

Liczba wolnych miejsc¹² w oddziałach szkolnych wyniosła: w roku szkolnym 2017/2018 w klasie IVA (jedno miejsce wolne), w roku szkolnym 2018/2019 w klasach: VA (jedno miejsce), IVB (cztery miejsca) i VB (dwa miejsca), a w roku szkolnym 2019/2020 po jednym miejscu wolnym w klasach: IB i IIC.

Dyrektor wyjaśniła, że: *niepełna liczebność tych oddziałów wynikała z mniejszej liczby złożonych wniosków o przyjęcie uczniów z tego rodzaju niepełnosprawnościami*¹³.

(akta kontroli str. 358-364)

1.3. Szkoła funkcjonowała na podstawie aktualnego i prawidłowo przyjętego Statutu, to jest zgodnie z art. 72 ust. 1 i art. 73 ust. 1 oraz art. 80 ust. 2 pkt 1 i 82 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe¹⁴ (dalej: *ustawa Prawo oświatowe*). Statut zawierał elementy określone w art. 98 tej ustawy.

(akta kontroli str. 301-325)

1.4. Na podstawie danych zawartych w szkolnej bazie Systemu Informacji Oświatowej (dalej: *SIO*), za poszczególne lata szkolne objęte kontrolą, ustalono stan i strukturę zatrudnienia nauczycieli Szkoły w przeliczeniu na liczbę etatów w Szkole oraz tygodniowy godzinowy wymiar etatu (dalej: *pensum*)¹⁵. I tak, w roku szkolnym:

- 2017/2018 zatrudniono 34 nauczycieli na łącznie 32,38 etatu¹⁶,

- 2018/2019 zatrudniono 37 nauczycieli na 35 etatach¹⁷,

- 2019/2020 zatrudniono 30 nauczycieli na 29,5 etatu¹⁸.

(akta kontroli str. 328-337)

¹¹ Wnioski rodziców o przyjęcie ucznia do Szkoły dotyczyły danego roku szkolnego i składane były przed jego rozpoczęciem (w miesiącach od kwietnia do sierpnia), po otrzymaniu stosownego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną, a w przypadku uczniów z ościennych gmin, dodatkowo po uzyskaniu zgody na przyjęcie ucznia wydanej przez Starostę Powiatu Gorzowskiego. Uczniowie rozpoczynali naukę w chwili rozpoczęcia roku szkolnego, to jest od okresu o jaki wnioskowali rodzice.

¹² W odniesieniu do limitów liczebności oddziałów szkolnych określonych w § 6 ust. 5 pkt 2 i 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 649, ze zm.) oraz w § 6 ust. 6 pkt 2 i 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 502).

¹³ Przyjęcie ucznia do Szkoły odbywało się na podstawie wniosku złożonego przez rodzica wraz z załączonym orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

¹⁴ Dz. U. 2019 r. poz. 1148, ze zm.

¹⁵ Tygodniowy godzinowy wymiar etatu (pensum podstawowe) dla wszystkich nauczycieli wynosiło 18 godzin. W przypadku oligofrenopedagogów (nauczycieli posiadających kwalifikacje do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie), których pensa wyniosły: 19, 20, 21, 22 – były to pensa łączone nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin zajęć. Natomiast w przypadku pensum 24 - był to oligofrenopedagog (wychowawca świetlicy), a pensum 30 – był to oligofrenopedagog (nauczyciel-bibliotekarz). Na podstawie art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215), organ prowadzący określił tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć pedagogów, psychologów, logopedów, to jest: uchwałą Nr XXVIII/363/2016 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 13 lipca 2016 roku oraz uchwałą Nr LXV/803/2018 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania i rozmiaru obniżek oraz tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, zatrudnionych w gorzowskich placówkach samorządowych nieobjętych regulacją ustawy Karta Nauczyciela.

¹⁶ W tym: dwóch psychologów na dwa pełne etaty (pensum 20 godzin), jeden pedagog specjalny na pełny etat (pensum 20 godzin), 29 oligofrenopedagogów, w tym: 22 oligofrenopedagogów na 21,22 etatu (pensum 18 godzin), trzech oligofrenopedagogów na trzy pełne etaty (pensum 19 godzin), jeden oligofrenopedagog na pełny etat (pensum 21 godzin), dwóch oligofrenopedagogów na dwa pełne etaty (pensum 22 godziny) oraz jeden oligofrenopedagog na 0,167 etatu (pensum 30 godzin), a także dwóch logopedów na dwa pełne etaty (pensum 20 godzin).

¹⁷ W tym: dwóch psychologów na dwa na dwa pełne etaty (pensum 20 godzin), trzech pedagogów specjalnych na trzy pełne etaty (pensum 20 godzin), 30 oligofrenopedagogów, w tym: 25 oligofrenopedagogów na 23,83 etatu (pensum 18 godzin), dwóch oligofrenopedagogów na dwa etaty (pensum 19 godzin), dwóch oligofrenopedagogów na dwa pełne etaty (pensum 22 godziny) oraz jeden oligofrenopedagog na 0,167 etatu (pensum 30 godzin), a także dwóch logopedów na dwa pełne etaty (pensum 20 godzin).

¹⁸ W tym: dwóch psychologów na dwa pełne etaty (pensum 20 godzin), trzech pedagogów specjalnych na trzy pełne etaty (pensum 20 godzin), 23 oligofrenopedagogów, w tym: 20 oligofrenopedagogów na 19,5 etatu (pensum 18 godzin) oraz trzech oligofrenopedagogów na trzy pełne etaty (pensum 19, 20 i 24 godziny), a także dwóch logopedów na dwa pełne etaty (pensum 20 godzin).

Ponadto w badanym okresie zatrudniano do pracy w Szkole pomoce nauczyciela. I tak, w roku szkolnym:

- 2017/2018 zatrudniono jedną pomoc nauczyciela na pół etatu (pensum 20 godzin), 12 pomocy nauczyciela na 7,5 etatu (pensum 25 godzin) oraz jedną pomoc nauczyciela na pełny etat (pensum 40 godzin);

- 2018/2019 zatrudniono dwie pomoce nauczyciela na pół etatu (pensum 20 godzin), 13 pomocy nauczyciela na 8,125 etatu (pensum 25 godzin) oraz jedną pomoc nauczyciela na pełny etat (pensum 40 godzin);

- 2019/2020 zatrudniono jedną pomoc nauczyciela na pół etatu (pensum 20 godzin), 14 pomocy nauczyciela na 8,75 etatu (pensum 25 godzin) oraz jedną pomoc nauczyciela na pełny etat (pensum 40 godzin).

(akta kontroli str. 328-337)

W badanym okresie nie zatrudniano do pracy w Szkole: surdopedagogów, tyflopédagogów, terapeutów, rehabilitantów, doradców zawodowych, dodatkowych nauczycieli lub specjalistów w celu współorganizowania kształcenia specjalnego, a także nie zatrudniano asystentów nauczyciela, ponieważ specyfika Szkoły nie obliguje do zatrudniania pracowników tego rodzaju specjalności.

(akta kontroli str. 328)

W Szkole nastąpił spadek liczby etatów i liczby nauczycieli specjalistów – oligofrenopedagogów, tj. z 30 nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2018/2019 do 23 nauczycieli zatrudnionych w roku szkolnym 2019/2020.

(akta kontroli str. 328)

Dyrektor wyjaśniła, że: w roku szkolnym 2019/2020 utworzone zostały trzy klasy I w Szkole Przystosowanej do Pracy nr 2 (SPdP), która tak jak Szkoła Podstawowa Specjalna nr 18 wchodzi w skład Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1. Absolwenci Szkoły Podstawowej rozpoczęli naukę w SPdP, w związku z czym nastąpiło naturalne przejście nauczycieli dotychczas uczących w Szkole Podstawowej do SPdP, co skutkowało zmniejszeniem liczby etatów w Szkole Podstawowej, jednak nie oznacza to braków kadrowych.

(akta kontroli str. 367-368)

Na podstawie 10% ogólnej liczby nauczycieli Szkoły, którym powierzono nauczanie w bieżącym roku szkolnym (2019/2020)¹⁹ stwierdzono, iż przydział zajęć nastąpił z uwzględnieniem kwalifikacji niezbędnych do ich prowadzenia. W badanych przypadkach nie przekroczono dopuszczalnego wymiaru godzin ponadwymiarowych – to jest maksymalnie 1,5 etatu.

(akta kontroli str. 392-406)

W latach szkolnych 2017/2018 i 2019/2020 dwoje nauczycieli podniosło swoje kwalifikacje²⁰, co stanowiło 3% nauczycieli aktywnych zawodowo w tych latach szkolnych²¹. Natomiast w roku szkolnym 2018/2019 żaden z pracowników pedagogicznych Szkoły nie podnosił swoich kwalifikacji poprzez podjęcie dodatkowych studiów wyższych lub studiów podyplomowych albo dodatkowych kursów.

(akta kontroli str. 338-350)

¹⁹ W roku szkolnym 2019/2020 edukację w Szkole prowadziło 30 nauczycieli.

²⁰ W pierwszym przypadku był to licencjat z fizjoterapii, natomiast w drugim przypadku był to kurs kwalifikacyjny dla oświatowej kadry kierowniczej w zakresie zarządzania oświatą.

²¹ Dwoje nauczycieli przebywało na urlopach dla poratowania zdrowia – po jednym nauczycielu w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2019/2020.

W roku szkolnym 2017/2018 – 24 nauczycieli, 2018/2019 – 31 nauczycieli oraz 2019/2020 – 14 nauczycieli, co stanowiło odpowiednio 71%, 84% oraz 47% ogólnej ilości nauczycieli doskonalono się zawodowo²².

Łączna liczba godzin doskonalenia zawodowego nauczycieli w poszczególnych latach szkolnych wyniosła odpowiednio: 427 godzin (2017/2018), 855 godzin (2018/2019) oraz 302 godziny (2019/2020).

W roku szkolnym 2017/2018 – 31%, 2018/2019 – 22% oraz 2019/2020 – 55% ogólnej ilości nauczycieli, nie podejmowało żadnych z form doskonalenia zawodowego.

Wszyscy nauczyciele uczestniczyli natomiast w szkoleniowych radach pedagogicznych w zakresie: twórczych zajęć dla osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną i niepełnosprawnościami sprzężonymi (2017/2018), pierwszej pomocy przedmedycznej (2018/2019) oraz bezpieczeństwa w szkole (2019/2020).

(akta kontroli str. 338-350)

1.5. Na podstawie próby 30% ilości uczniów uczęszczających do Szkoły ustalono, iż we wszystkich badanych przypadkach dokonano wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia (dalej: *WOPFU*) z częstotliwością określoną w § 6 ust. 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym²³. Zespół, w którego skład wchodził nauczyciele - wychowawcy klas oraz nauczyciele specjaliści pracujący z uczniem, dokonywał oceny uwzględniając zasady przyjęte w Szkole. We wszystkich przypadkach ocena odnosiła się do funkcjonowania ucznia w okresie jej sporządzania oraz zawierała zalecenia do dalszej pracy ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych zmian, które później uwzględniano w indywidualnych programach edukacyjno-terapeutycznych (dalej: *IPET*). Natomiast w przypadkach formułowania przez ww. zespół zaleceń lub wniosków, Dyrektor Szkoły podejmowała działania dotyczące zapewnienia adekwatnych form wsparcia dla tych uczniów.

(akta kontroli str. 371)

Rodzice/opiekunowie uczniów Szkoły o pracach zespołu dokonującego *WOPFU* informowani byli w okresie objętym kontrolą przez wychowawców klas – bezpośrednio, jeśli uczniowie przyprawdzani byli do Szkoły przez rodziców/opiekunów lub telefonicznie, jeśli byli dowożeni do Szkoły transportem zapewnionym przez gminy. W sytuacjach wymagających zwołania zespołu z powodu konieczności omówienia funkcjonowania ucznia w związku z zauważonym przez nauczycieli/specjalistów, np. regresem w jego funkcjonowaniu, rodzic/opiekun informowany był przez dyrektora Szkoły pisemnie o posiedzeniu takiego zespołu. Podczas kontroli NIK, w związku z sytuacją epidemiczną, spotkania zespołu organizowane były poprzez aplikację Microsoft teams. Rodzice informowani byli o pracach zespołu telefonicznie przez wychowawcę i mieli zapewnioną możliwość uczestniczenia w pracy zespołu on-line.

(akta kontroli str. 411-412)

---

²² Doskonalenie zawodowe odbywało się poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, kursach i warsztatach w zakresie: obsługi i wykorzystania programu *Mówik* w terapii osób niemówiących, skutecznej rewalidacji w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną, terapii koherencji i prokrastynacji, kamishibai w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością umiarkowaną, wad postawy w oparciu o współczesne metody neurofizjologiczne oraz doświadczenia własne, mózgowego uszkodzenia widzenia, prawidłowości zapewnienia dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, programu promocji zdrowia przyjaciele Zippiego, motywacji uczniów do nauki metodą Lapbookingu, kompleksowej diagnostyki i terapii dysfunkcji u dorosłych i dzieci, pedagogiki zabawy, kinezylogicznego systemu kształcenia i terapii, możliwości diagnostycznych i terapeutycznych funkcjonowania dziecka z centralnymi zaburzeniami przetwarzania słuchowego, programowania języka dla dzieci z zaburzeniami komunikacji (niesłyszących, autystycznych, z afazją), a także w zakresie muzykoterapii, krawiectwa, prac stolarskich, ekonomii specjalnej i ochrony danych osobowych w świetle ustawy o RODO.

²³ Dz. U. poz. 1578, ze zm.

1.6. Zakres wsparcia dla uczniów Szkoły zawarty był w IPET. Na podstawie próby kontrolnej 30% ilości uczniów uczęszczających do Szkoły ustalono, że opracowane IPET zawierały niezbędne elementy określone w § 6 ww. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.

IPET zostały opracowane przez zespół, w którego skład wchodził nauczyciele – wychowawcy oraz nauczyciele specjaliści prowadzących zajęcia z uczniem, zostały opracowane na okres na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny), a także w terminie do dnia 30 września roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczynał od początku roku szkolnego kształcenie w Szkole.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki rozpoczęcia edukacji przez uczniów w trakcie roku szkolnego (nie było zatem konieczności opracowania IPET w trakcie 30 dni od dnia złożenia w Szkole orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego).

(akta kontroli str. 372-373)

1.7. W badanym okresie edukacja uczniów uczęszczających do Szkoły, odbywała się w oparciu o podstawę programową wynikającą z załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej²⁴ (dalej: *rozporządzenie w sprawie podstawy programowej*).

Obowiązująca tych uczniów podstawa programowa ma za zadanie kształtować przede wszystkim umiejętności praktyczne przydatne w życiu, a ich edukacja opiera się na zintegrowanym wielospecjalistycznie IPET, a także zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.

W Szkole nie stosowano specjalistycznych podręczników - w badanym okresie uczniowie Szkoły korzystali z materiałów ćwiczeniowych dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb i możliwości²⁵. Treści zawarte w tych materiałach były zgodne z podstawą programową określoną w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej.

Dyrektor wyjaśniła: *w pracy z uczniami wykorzystuje się odpowiednie metody i formy wsparcia, dobrane zgodnie z możliwościami psychofizycznymi uczniów, sprzęt specjalistyczny oraz materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe. Po dokonaniu przez nauczycieli, weryfikacji potrzeb z zakresu wyposażenia klas w materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, dokonuje się ich zakupu.*

(akta kontroli str. 351, 365-368)

1.8. Dokumentacja uczniów objętych kształceniem specjalnym w Szkole była właściwie chroniona²⁶ oraz z zachowaniem wewnętrznej instrukcji ochrony danych osobowych w Szkole (*Polityka ochrony danych osobowych – Zespół Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.*).

²⁴ Dz. U. poz. 356, ze zm.

²⁵ Były to m.in. materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe pt.: Każdego dnia mówię więcej - jesień, lato, wiosna, zima; Trzyelementowe historyjki obrazkowe; Poznajemy emocje – radość i życzliwość; Plan dnia – Dom i Szkoła; Budowanie własnej tożsamości; Komunikuję się z otoczeniem; Poznajemy zawody i miejsca pracy; Funkcjonowanie osobiste i społeczne; Opowiadania do słuchania, ćwiczenia percepcji słuchowej; Plansze: nasze ciało, pierwsza pomoc, ptaki hodowlane.

²⁶ Indywidualna dokumentacja uczniów Szkoły przechowywana była w sekretariacie Szkoły i gabinecie Wicedyrektora w zamkniętych szafach w sposób zapewniający ochronę wrażliwych danych osobowych.

(akta kontroli str. 374-379, 382-391)

Badaniem objęto 56 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego wydanych przez zespoły orzekające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, dotyczących uczniów uczęszczających do Szkoły w roku szkolnym 2019/2020²⁷, co stanowiło 100% orzeczeń.

Ustalono, że orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego zostały wydane: - dla 21 uczniów na I etap edukacji; - dla 30 uczniów na II etap edukacji; - dla pięciu uczniów na cały okres edukacji w Szkole.

W odniesieniu do rodzaju niepełnosprawności uczniów Szkoły będącej podstawą zastosowania zalecanej formy kształcenia specjalnego, w przypadku: - 11 uczniów była to niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym; - dwóch uczniów była to niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym; - siedmiu uczniów było to upośledzenie umysłowe umiarkowane; - sześciu uczniów było to upośledzenie umysłowe znaczne; - 30 uczniów były to niepełnosprawności sprzężone²⁸.

Formami indywidualnej pomocy zalecanej uczniom były: zajęcia rewalidacyjne ogólnousprawniające, zajęcia rewalidacyjne usprawniające zaburzone funkcje, zajęcia rewalidacyjne – całościowa stymulacja rozwoju, zajęcia rewalidacyjne stymulujące globalny rozwój psychoruchowy, zajęcia ukierunkowane na rozwój komunikacji językowej i pozawerbalnej, usprawnianie widzenia, rehabilitacja ruchowa, zajęcia logopedyczne.

Dane o liczbie uczniów oraz ich potrzebach edukacyjnych zostały wprowadzone do SIO na podstawie ww. orzeczeń oraz były zgodne z ich treścią, aktualne na dzień ich wprowadzania, a klasyfikacja dotycząca niepełnosprawności sprzężonych prawidłowa.

(akta kontroli str. 352-357, 374, 380-382)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Szkoła funkcjonowała na podstawie aktualnego i prawidłowo przyjętego Statutu, a kompletne i prawidłowo przygotowywane dokumenty (WOPFU i IPET-y) pozwalały na realizację zalecanych form stymulacji, rewalidacji, terapii, usprawniania, rozwijania potencjalnych możliwości oraz innych form pomocy określonych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego uczniów. Stan zatrudnienia nauczycieli w Szkole był adekwatny do potrzeb wynikających z realizowanych zadań dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych, a nauczyciele zatrudnieni w Szkole posiadali właściwe do realizowanych zajęć edukacyjnych kwalifikacje.

Dyrektor Szkoły w sposób prawidłowy i rzetelny zamieszczała dane dotyczące uczniów w Systemie Informacji Oświatowej, a postępowanie z dokumentacją uczniów zapewniało ochronę danych wrażliwych.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Działania na rzecz adaptacji uczniów do dorosłego życia

2.1. Organizowanie uczniom Szkoły zajęć edukacyjnych i zajęć rewalidacyjnych.

a) Liczby oddziałów szkolnych i uczniów w tych oddziałach wynosiły w poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą odpowiednio:

- 2017/2018 - osiem oddziałów liczących od trzech do sześciu uczniów (łącznie w Szkole uczyło się 41 uczniów);

²⁷ Według stanu na dzień 30 września 2019 r.

²⁸ Niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym w połączeniu z niepełnosprawnością ruchową, słabowidzeniem lub autyzmem.

- 2018/2019 - 11 oddziałów liczących od dwóch do sześciu uczniów (łącznie w Szkole uczyło się 52 uczniów);
- 2019/2020 - 13 oddziałów liczących od trzech do pięciu uczniów (łącznie w Szkole uczyło się 56 uczniów).

(akta kontroli str. 164-166)

b) Szkoła organizowała, a uczniowie realizowali w latach szkolnych objętych badaniem zajęcia edukacyjne zgodnie z podstawą programową oraz zajęcia rewalidacyjne i inne zajęcia wynikające z orzeczeń o niepełnosprawności w odpowiedniej formie i wymiarze²⁹.

W roku szkolnym 2017/2018 funkcjonowały w Szkole klasy od I do VI, w roku szkolnym 2018/2019 klasy od I do VII, w roku szkolnym 2019/2020 klasy od I do VIII. Formami zajęć we wszystkich oddziałach (zgodnie z ramowymi planami nauczania) były w Szkole w tym okresie: - funkcjonowanie osobiste i społeczne; - zajęcia rozwijające komunikowanie się; - zajęcia rozwijające kreatywność; - wychowanie fizyczne; - religia; - zajęcia rewalidacyjne. Ponadto w ramowym planie nauczania każdorazowo były przewidziane godziny do dyspozycji dyrektora Szkoły. Tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów wszystkich oddziałów Szkoły, w każdym roku szkolnym, wynosił po 10 godzin na oddział.

(akta kontroli str. 167-172)

W Szkole monitorowano realizację godzin przewidzianych w ramowych planach nauczania, tj. weryfikowano, czy zrealizowano minimalny wymiar zajęć określony w załączniku do rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania poprzez sprawdzanie przez dyrekcję Szkoły dzienników lekcyjnych (raz w miesiącu) oraz sprawdzanie dziennika elektronicznego (na bieżąco).

Liczby godzin zajęć edukacyjnych i rewalidacyjnych zaplanowanych (w szkolnym planie nauczania) i zrealizowanych, były zgodne z ramowymi planami nauczania określonymi w rozporządzeniu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach specjalnych oraz z arkuszami organizacyjnymi Szkoły zatwierdzonymi przez organ prowadzący i zapisami w dziennikach lekcyjnych.

Nie wystąpiły przypadki braku realizacji wymaganej minimalnej liczby zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych lub niezrealizowania planowanej liczby godzin.

(akta kontroli str. 167-172)

c) Organizacja kształcenia i wychowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną stopnia umiarkowanego, znacznego oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi zorganizowana była stosownie do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów, w dostępnym dla nich zakresie i obejmowała usprawnianie zaburzonych funkcji. Podstawa programowa nie zawierała listy przewidywanych osiągnięć przez takich uczniów, ale szczegółowo określała zadania Szkoły i treści nauczania. Realizacja treści podstawy dostosowywana była do stanu zdrowia uczniów, ich możliwości psychofizycznych oraz potencjału rozwojowego. Działania planowane były przez zespół nauczycieli poprzez określenie IPET - na podstawie wyników wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania, analizę podstawy programowej,

²⁹ Dotyczy rozporządzenia w sprawie podstawy programowej oraz rozporządzeń w sprawie ramowych planów nauczania (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół - Dz. U. poz. 703, uchylone z dniem 1 września 2019 r. oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół - Dz. U. poz. 639).

Formami zajęć dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym są: - zajęcia edukacyjne, tj. funkcjonowanie osobiste i społeczne, zajęcia rozwijające komunikowanie się, zajęcia rozwijające kreatywność, wychowanie fizyczne oraz etyka/religia; - zajęcia rewalidacyjne. Minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych dla uczniów w szkole podstawowej specjalnej, w każdym roku szkolnym, wynosi po 10 godzin na oddział.

wskazanie treści wymagających dostosowania form i metod pracy, z uwzględnieniem zasobów i deficytów ucznia. Treści podstawy programowej, których uczeń mógł nie zrealizować z powodu deficytów, nieodwracalnych uszkodzeń organicznych, trwałego zaburzenia funkcjonowania, a w konsekwencji brak osiągnięć w tym zakresie nie podlegały ocenie. Treści podstawy programowej, które uczeń dzięki dostosowaniu form i metod pracy mógł zrealizować, we własnym tempie lub w pewnym zakresie, czynione przez niego postępy były oceniane w sposób opisowy i motywujący do uczenia się, zgodnie kryteriami obowiązującymi dla osób z obniżonym progiem wymagań edukacyjnych. Zgodnie z zasadami realizacji podstawy programowej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zapewniono warunki indywidualnego rozwoju każdego ucznia, rozwijanie adekwatnie do możliwości umiejętności komunikacyjnych, stosowanie wspomagających lub alternatywnych sposobów komunikowania się (AAC³⁰), rozwijanie relacji społecznych w grupach rówieśniczych. Treści szczegółowe określone w podstawie programowej zostały w Szkole zrealizowane.

(akta kontroli str. 167-173)

2.2. W kontrolowanym okresie zrealizowano formy zajęć w wymiarze zaplanowanym w IPET - uczniowie otrzymali zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Nie wystąpiły w tym okresie przypadki braku realizacji zalecanych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

a) Zajęcia rewalidacyjne realizowane były w Szkole w wymiarze 10 godzin na oddział, tj. zgodnie z treścią załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla szkół publicznych.

Przydział godzin dla poszczególnych uczniów następował po analizie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego, wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne i uwzględniał zalecane formy zajęć rewalidacyjnych, w tym: terapię psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną, usprawnianie ruchowe. W ramach prowadzonych zajęć szczególny nacisk kładziony był na rozwijanie u uczniów umiejętności komunikacyjnych poprzez wprowadzanie alternatywnych lub wspomagających metod komunikacji (AAC) w tym gesty, symbole PCS³¹, komunikatory „MÓWik”, system PECS³². Czas trwania zajęć wynosił 60 (lub w uzasadnionych przypadkach) 30 minut, tj. zgodnie z § 10 ust. 3 i 4³³ rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli³⁴. Krótszy czas trwania zajęć (30 minut) wynikał ze specyfiki funkcjonowania i możliwości psychofizycznych uczniów, wzmożonej męczliwości, trudności w koncentracji uwagi, występowania zachowań kontekstowo nieadekwatnych mogących wynikać z przeciążenia psychicznego lub emocjonalnego.

³⁰ Z ang. Augmentative and Alternative Communication (AAC) - wspomagające i alternatywne metody komunikacji mające na celu umożliwienie komunikowania się osobom, które nie posiadają umiejętności mowy, bądź posiadają ją w stopniu uniemożliwiającym satysfakcjonującą komunikację.

³¹ Symbole PCS (Picture Communication Symbols) - PCS jest zbiorem prostych rysunków oznaczających podstawowe słowa niezbędne do codziennego porozumiewania się. Są to czasowniki, rzeczowniki, przyimki, zaimki, przymiotniki. (https://www.fundacjaavalon.pl/abc/alternatywne_metody_porozumiewania_sie_czesc_ii.html dostęp 04.05.2020)

³² Picture Exchange Communication System (...). Model PECS został opracowany w 1995 roku jako unikalny, wspomagający /alternatywny pakiet interwencji rozwijających umiejętność porozumiewania się dla osób ze spektrum autyzmu i/lub innymi zaburzeniami rozwojowymi.

(<http://www.pecs-poland.com/pecs.php> dostęp 04.05.2020)

³³ § 10 ust. 3 - Godzina zajęć rewalidacyjnych dla uczniów niepełnosprawnych trwa 60 minut.

§ 10 ust. 4 - W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć, o których mowa w ust. 3, w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny czas tych zajęć w okresie tygodniowym.

³⁴ Dz. U. poz. 649, ze zm.

W programach, w ramach zajęć rewalidacyjnych, uwzględniano w szczególności rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, tj. prowadzenie wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC)³⁵. Zajęcia rewalidacyjne były prowadzone przez osoby posiadające wymagane kwalifikacje.

(akta kontroli str. 174)

b) W latach szkolnych 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 organizowano dla uczniów formy zajęć wynikające z rozporządzenia w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej³⁶.

Potrzeby uczniów Szkoły i ich rodzin były na bieżąco monitorowane przez szkolnych psychologów i pedagoga w celu ich rozpoznania i udzielenia adekwatnego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzone były w Szkole następujące zajęcia:

- porady i konsultacje – udzielane przez psychologów oraz pedagoga polegające na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności pomocy udzielanej uczniom;
- zajęcia logopedyczne – rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów;
- zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne – wspomagające uczniów w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- zajęcia o charakterze terapeutycznym – formy wsparcia uczniów prowadzone w celu usprawniania zaburzonych funkcji.

W roku szkolnym 2017/2018 w Szkole było 41 uczniów, z tego tygodniowo jeden uczeń brał udział w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych, jeden w zajęciach logopedycznych i dwóch w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne.

W roku szkolnym 2018/2019 w Szkole było 52 uczniów, z tego tygodniowo dwóch uczniów brało udział w zajęciach logopedycznych, pięciu w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne i pięciu w zajęciach o charakterze terapeutycznym.

W roku szkolnym 2019/2020 w Szkole było 56 uczniów, z tego tygodniowo dwóch uczniów brało udział w zajęciach logopedycznych, pięciu w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne i pięciu w zajęciach o charakterze terapeutycznym.

W latach szkolnych 2018/2019 oraz 2019/2020 liczba godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej była stała i wynosiła 18 godzin tygodniowo³⁷.

Porady i konsultacje będące indywidualną formą wsparcia udzielanego rodzicom uczniów, po rozpoznaniu takiej potrzeby przez psychologów, pedagoga, wychowawców lub nauczycieli lub po indywidualnym zgłoszeniu przez rodzica takiej potrzeby, były świadczone w kontrolowanym okresie w Szkole w ilości sześciu godzin tygodniowo.

Z uwagi na specyfikę Szkoły oraz na funkcjonowanie w Szkole wyłącznie uczniów z niepełnosprawnością intelektualną umiarkowanego i znacznego stopnia oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, w Szkole w badanym okresie nie były prowadzone zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające umiejętność uczenia

³⁵ Do Szkoły w kontrolowanym okresie nie uczęszczali uczniowie niewidomi, ani uczniowie z zespołem Aspergera.

³⁶ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. poz. 1591, ze zm.) stanowi, że udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna wynika z niepełnosprawności uczniów, sytuacji kryzysowych, deficytów w zakresie kompetencji komunikacyjnych i językowych. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna powinna być udzielana uczniom w szkole w trakcie bieżącej pracy, a także w szczególności w formie zajęć specjalistycznych, w tym terapeutycznych.

³⁷ W roku szkolnym 2017/2018 liczba godzin pomocy psychologiczno-pedagogicznej wynosiła 10 tygodniowo.

się, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze, zajęcia związane w wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Zajęcia dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej były zorganizowane w sposób zgodny z przepisami Prawa oświatowego, a prowadzący te zajęcia nauczyciele mieli odpowiednie kwalifikacje.

(akta kontroli str. 184-185)

c) Pedagog szkolny, specjaliści, wychowawcy klas, członkowie zespołu do spraw wychowawczo-profilaktycznych udzielali pomocy rodzicom uczniów objętych kształceniem specjalnym.

W roku szkolnym 2017/2018 odbyły się: - pięć spotkań pedagoga szkolnego z rodzicami; - pięć spotkań logopedy z rodzicami (ponadto logopeda kilka razy w tygodniu udzielał porad rodzicom dzieci podczas przyprowadzania/odprowadzania dzieci do/ze Szkoły); - 15 spotkań wychowawców klas z rodzicami (tematami spotkań były m.in.: organizacja roku szkolnego, omówienie IPET, rozmowy na temat higieny, zachowań agresywnych, odżywiania, podsumowania semestru). Ponadto realizowano zaplanowane w IPET inne formy wsparcia rodziców uczniów niepełnosprawnych (poza poradami i konsultacjami), tj. w szczególności: realizowano Projekt *Razem lepiej* (przygotowany w ramach rządowego Programu *Bezpieczna +*): realizowano warsztaty reporterskie w ramach ww. programu; prowadzono warsztaty dla rodziców³⁸; zorganizowano konkurs plastyczny na plakat pn. *100 lat niepodległości Polski*; organizowano imprezy integracyjne³⁹; zbiórki harcerskie razem z rodzicami; umożliwiano udział rodziców w biwakach i wycieczkach; prowadzono warsztaty dla rodziców w ramach działalności grupy wsparcia rodziców; festyny integracyjne oraz szkolny konkurs Master Chef i pomocnicy (wspólne przygotowywanie posiłków przez rodziców i dzieci).

W roku szkolnym 2018/2019 odbyły się: - jedno spotkanie pedagoga szkolnego z rodzicami w ramach działalności zespołu terapeutycznego oraz 36 spotkań indywidualnych pedagoga z rodzicami; - cztery spotkania logopedy z rodzicami (ponadto logopeda kilka razy w tygodniu udzielał porad rodzicom dzieci podczas przyprowadzania/odprowadzania dzieci do/ze Szkoły); - dwa spotkania psychologa z rodzicami na temat agresywnego zachowania ucznia w domu; - sześć spotkań nauczyciela posiadającego kwalifikacje tyflop pedagoga z rodzicami; - 14 spotkań wychowawców klas z rodzicami (tematami spotkań były m.in.: organizacja roku szkolnego, omówienie IPET, WOPFU, rozmowy na temat higieny, zachowań agresywnych, frekwencji ucznia, podsumowania semestru). Ponadto realizowano zaplanowane w IPET inne formy wsparcia rodziców uczniów niepełnosprawnych (poza poradami i konsultacjami)⁴⁰.

---

³⁸ Pieczenie pierników, warsztaty filcowanie szalików, glicerynowe mydelka, warsztaty decoupage.

³⁹ Wigilia, bal karnawałowy, Dzień Matki, Dzień Dziecka.

⁴⁰ Realizowano formy wsparcia rodziców uczniów niepełnosprawnych (udział w grupach roboczych przygotowujących programy wsparcia dla rodziców adopcyjnych i zastępczych – Gminne Centrum Pomocy Rodzinie), układano plany wsparcia rodzin zastępczych i adopcyjnych (edukacja, zdrowie, pomoc materialna), realizowano projekt edukacyjny „Mamo, tato co Wy na to...?”, warsztaty taneczne dla rodziców i dzieci będące podsumowaniem projektu pt. „Mamo, Tato co Wy na to ...?”, Dzień Sportu – szkolną imprezę plenerową przeznaczoną dla całych rodzin, opracowywano opinie logopedyczne do sądu, ZUS, dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności, przygotowywano na bieżąco gazetki z poradami dla rodziców: wychowawczymi, prawnymi, udzielano porad dotyczących terapii logopedycznej, problemów okresu dojrzewania, zapraszano rodziców na imprezy, w których występuje schola: msze święte, jasełka, imprezy okolicznościowe, rekolekcje, organizowano zbiórki odzieży, pomocy dydaktycznych, zabawek na rzecz dzieci, utrzymywano stały, systematyczny kontakt pomocowy z rodzinami absolwentów, organizowano lekcje otwarte dla klasy 6 c, przeprowadzono imprezy integracyjne: Wigilia, Bal karnawałowy, Dzień Matki, Dzień Dziecka, odbyły się zbiórki harcerskie razem z rodzicami, rodzice brali udział w biwakach, wycieczkach, wigiliach, zorganizowano szkolny festiwal piosenki – Śpiewać każdy może, szkolny konkurs „Master chef i pomocnicy” – wspólne przygotowywanie posiłków przez rodziców i dzieci, warsztaty dla rodziców w ramach działalności grupy wsparcia dla rodziców, Wigilię klasową, festyn integracyjny w Bogdańcu, spotkania indywidualne z rodzicami uczniów słabomówiących - pomoc w zakupieniu Mówek, instruktaż i pomoc metodyczna w obsłudze komunikatorów.

W roku szkolnym 2019/2020 (do końca marca) odbyły się: - trzy spotkania pedagoga szkolnego z rodzicami; - trzy spotkania logopedy z rodzicami (ponadto logopeda kilka razy w tygodniu udzielał porad rodzicom dzieci podczas przyprowadzania/odprowadzania dzieci do/ze Szkoły); - pięć spotkań psychologa z rodzicami uczniów na temat zachowań uczniów w domu i w Szkole, uczestnictwa w zajęciach, sytuacji wychowawczej ucznia, senności na zajęciach oraz 24 spotkania w ramach porad i konsultacji (dwie godziny tygodniowo oraz doraźnie w odpowiedzi na potrzeby rodziców); - trzy spotkania rodziców z nauczycielem posiadającym kwalifikacje tyflop pedagoga; - siedem spotkań wychowawców klas z rodzicami (tematami spotkań były m.in.: omówienie IPET, WOPFU, bieżące sprawy).

Ponadto realizowano zaplanowane w IPET inne formy wsparcia rodziców uczniów niepełnosprawnych (poza poradami i konsultacjami)⁴¹.

Z okazji 100. rocznicy urodzin papieża Jana Pawła II zaprezentowano uczniom i rodzicom wystawę zdjęć związanych z patronem Szkoły Karolem Wojtyłą.

Każdego roku opracowywano (m.in. na podstawie wywiadów i ankiet przeprowadzanych wśród rodziców) diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników ryzyka oraz czynników chroniących, określające zagrożenia oraz sposoby ich eliminacji lub ograniczania.

Opracowując IPET dla każdego ucznia Szkoła nie miała obowiązku planowania w nim dokładnych dat spotkań z rodzicami (nie określały tego przepisy). Zebrania z rodzicami w badanym okresie odbywały się wg harmonogramu ustalonego na początku każdego roku szkolnego oraz wg bieżących potrzeb.

(akta kontroli str. 175-183, 193-202, 409)

2.3. Zajęcia pozalekcyjne.

Art. 1 pkt 20 ustawy - Prawo oświatowe stanowi, że: System oświaty zapewnia w szczególności warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego.

W Szkole w badanym okresie nie były organizowane i prowadzone zajęcia pozalekcyjne (kółka zainteresowań), tj. nieobowiązkowe zajęcia poza lekcjami i obowiązującym programem szkolnym.

(akta kontroli str. 254)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w Szkole nie organizowano kółek zainteresowań dla ogółu uczniów z uwagi na specyfikę placówki. Do Szkoły uczęszczają wyłącznie uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Dla tych uczniów prowadzone są zajęcia edukacyjne oraz rewalidacyjne i świadczona jest pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

(akta kontroli str. 298-300)

2.4. Podejmowanie działań polegających na zapewnieniu warunków umożliwiających adaptację do dorosłego życia.

Cele kształcenia zawarte w podstawie programowej obowiązującej Szkołę to ogólne wymagania stanowiące bazę do opracowania IPET, a ich osiągnięcie uzależnione jest od stopnia niepełnosprawności intelektualnej oraz schorzeń współtowarzyszących

⁴¹ Pomoc przy wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów (wnioski do sądu, odwołania, wnioski o pomoc finansową kierowane do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej), pomoc przy staraniu się o dofinansowanie dodatkowych zajęć rehabilitacyjnych oraz sprzętu rehabilitacyjnego dla podopiecznych, spotkanie integracyjne rodziców w klasie, imprezy integracyjne: Wigilia, Bal karnawałowy, Dzień Matki, Dzień Dziecka, zbiórki harcerskie razem z rodzicami, udział rodziców w biwakach, wycieczkach, szkolny konkurs „Master chef i pomocnicy” – wspólne gotowanie rodziców i dzieci, warsztaty dla rodziców w ramach działalności grupy wsparcia dla rodziców, organizacja wigilii klasowej.

(sprzężeń). Zgodnie z podstawą programową opisane cele uczeń realizuje „na miarę indywidualnych możliwości”. Adaptacja do dorosłego życia, a tym samym uczestniczenie w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami danej zbiorowości, znajomość i przestrzeganie ogólnie przyjętych norm współżycia jest celem długofalowym, którego realizacja przez Szkołę uzależniona była od stanu psychofizycznego ucznia, poziomu procesów poznawczych.

W Szkole podejmowane były działania zmierzające do osiągnięcia przez uczniów funkcjonalnych umiejętności umożliwiających osiągnięcie samodzielności w możliwie jak największym dostępnym zakresie.

(akta kontroli str. 186-188)

a) W kontrolowanym okresie Szkoła współpracowała z różnymi instytucjami w zakresie wsparcia uczniów i ich rodziców.

Z uwagi na poziom funkcjonowania uczniów (niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym i niepełnosprawności sprzężone) w znaczącej większości, adaptacja do samodzielnego życia uczniów Szkoły nie jest możliwa. Uczniowie zależni są od osób trzecich (rodziców, opiekunów, nauczycieli) w zakresie realizacji nawet najbardziej podstawowych potrzeb np. czynności higieniczno-pielęgnacyjnych, przygotowania i spożywania posiłków, ubierania się.

Szkoła współpracowała z różnymi instytucjami w zakresie wsparcia uczniów i ich rodzin. Współpracowano m. in. z:

- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi – Szkoła miała stały kontakt z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi dotyczący orzecznictwa, udzielania informacji (za zgodą rodziców) dotyczących funkcjonowania uczniów na terenie placówki, opracowywane były opinie umożliwiające pracownikom diagnozującym pełniejszą ocenę potencjału poznawczego uczniów; umożliwiano pracownikom poradni obserwację uczniów na terenie Szkoły podczas przeprowadzania diagnoz. Korzystano z ofert tych poradni w zakresie pomocy, doradztwa, itp.;

- ośrodkami pomocy społecznej, Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie – prowadzona była współpraca pedagoga szkolnego w zakresie wspierania rodzin objętych opieką pomocy społecznej oraz rodzin stanowiących rodziny zastępcze dla uczniów, przygotowywano opinie oraz pracownicy Szkoły brali udział w pracach zespołów do spraw pieczy zastępczej;

- kuratorami sądowymi – zapewniono kontakt wychowawców, pedagoga, psychologów z kuratorami sądowymi w sprawie rodzin objętych opieką kuratorską, stosowano monitoring sytuacji rodzinnej dzieci, których rodziny znajdują się pod opieką kuratorów rodzinnych, diagnozowano środowiska rodzinne, prowadzono spotkania interwencyjne.

(akta kontroli str. 186-188)

b) Szkoła współpracowała z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 13 w Gorzowie Wlkp. i innymi podmiotami na rzecz tworzenia optymalnych warunków kształcenia w Szkole i zapewnienia uczniom wsparcia w adaptacji do samodzielnego życia.

W roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020 Szkoła współpracowała z Zespołem Szkół nr 13 w Gorzowie Wlkp. w zakresie wolontariatu prowadzonego przez uczniów Zespołu Szkół nr 13 w Gorzowie Wlkp. Dzięki współpracy uczniowie Szkoły nabywali nowe kompetencje społeczne.

Zespół Kształcenia Specjalnego, a w tym Szkoła corocznie była organizatorem Olimpiad Specjalnych w jeździe szybkiej na lodzie. Podejmowana była współpraca z instytucjami (Akademia Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wlkp., Ośrodek Sportu

i Rekreacji w Gorzowie Wlkp.), które wspierały uczniów w aktywnościach podczas zawodów sportowych. Zapraszani byli do Szkoły wychowankowie specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, co umożliwiało uczniom Szkoły rozwijanie nowych kompetencji.

Szkoła współpracowała z Miejską Komendą Policji w Gorzowie Wlkp. - w ramach długofalowych działań organizowane były cykliczne spotkania, których celem było wyposażenie uczniów w umiejętności rozpoznawania oraz zapobiegania zagrożeniom. W roku szkolnym 2018/2019 funkcjonariuszki Miejskiej Komendy Policji w Gorzowie Wlkp. uczestniczyły w akcji *Przerwa na czytanie*.

Współpraca z Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Gorzowie Wlkp. – corocznie organizowane były wydarzenia aktywizujące uczniów Szkoły (wystawa prac *Z sercem dla zwierząt*, *Spotkanie z książką*).

Odbył się pokaz ratownictwa weterynaryjnego oraz spotkanie z wolontariuszami schroniska dla zwierząt.

(akta kontroli str. 186-188)

c) Od roku szkolnego 2018/2019 absolwenci Szkoły kontynuują naukę w Szkole Przesposabiającej do Pracy nr 2 w Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.

(akta kontroli str. 186-188)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w skład Zespołu wchodziła w roku szkolnym 2018/2019 oraz wchodzi w obecnym roku szkolnym Szkoła Przesposabiająca do Pracy nr, 2 do której uczęszczają absolwenci Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 18. Znajomość uczniów, ich możliwości oraz potrzeb pozwala na kontynuowanie rozpoczętych w stosunku do nich w szkole podstawowej działań mających na celu lepsze ich przygotowanie do funkcjonowania w przyszłości. Dyrektor dodała, że nie posiada informacji, czy roku szkolnym 2017/2018 (kadencja poprzedniego dyrektora) działania takie były podejmowane.

(akta kontroli str. 298-300)

d) Przepisy rozporządzeń MEN⁴² stanowią i stanowią obecnie, że samorządu uczniowskiego nie tworzy się m. in. szkołach specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

W § 25 Statutu Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 18 funkcjonującej w Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp.⁴³ zapisano, iż w Zespole nie tworzy się samorządu uczniowskiego.

(akta kontroli str. 186-188, 302-325)

e) Szkoła wspierała uczniów w zakresie integracji ze środowiskiem rówieśniczym poprzez ich udział w wydarzeniach organizowanych przez inne szkoły oraz zapraszanie do Szkoły na uroczystości szkolne uczniów innych szkół, m.in. w latach szkolnych 2017/2018, 2018/2019 oraz w roku szkolnym 2019/2020 (do maja) były to następujące wydarzenia:

- Udział uczniów Szkoły w balu integracyjnym w Szkole Podstawowej nr 17 w Gorzowie Wlkp. *Podajmy sobie pomocną dłoń*; - Festiwal Piosenki Szkolnej;
- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem działającym przy Zespole oraz przedsiębiorcy zajmującego się zagospodarowywaniem odpadów, przeglądu teatrzyków ekologicznych; - Organizacja warsztatów integracyjnych z okazji 30-lecia Szkoły; - Integracyjne warsztaty ekologiczne i taneczne (Zespół Szkół

⁴² § 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 lutego 2007 r. w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego (Dz. U. Nr 52, poz. 347), oraz § 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego (Dz. U. poz. 1498).

⁴³ Statut uchwalony na zebraniu Rady Pedagogicznej Szkoły w dniu 14.11.2017 r., ze zmianą wprowadzoną w dniu 10.03.2020 r.

Ogólnokształcących nr 16 w Gorzowie Wlkp.); - Coroczne edycje *Przerwy na czytanie*, na które zapraszani byli goście; - Jasełka i uroczystości świąteczne z udziałem wychowanków Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Gorzowie Wielkopolskim; - Organizacja spotkań ze sportowcami (zawodnikami sportu żużlowego).

(akta kontroli str. 186-188)

Ponadto, przy Szkole w okresie objętym kontrolą, funkcjonowało stowarzyszenie utworzone przez nauczycieli placówki, pn. *Stowarzyszenie przy Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1*, które w roku kalendarzowym 2017 zorganizowało i współfinansowało dla uczniów Szkoły m.in. następujące zadania i zajęcia: mityng olimpiad specjalnych; festyn sportowo-rekreacyjny; zajęcia *Recyklingowa energia*; sfinansowano wycieczki; uzupełniono wyposażenia klas. Natomiast w roku kalendarzowym 2018 wspierano finansowo uczniów, realizowano zajęcia terapeutyczne (dogoterapia) oraz piknik rodzinny.

W dniu 20.11.2019 r. stowarzyszenie złożyło do Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie dwa wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON organizacji: 1) Rekreacyjno-sportowego festynu rodzinnego *W zdrowym ciele zdrowy duch* (zaplanowany termin realizacji czerwiec 2020 r.); 2) Warsztatów dla dzieci i rodziców *Pozytywna rodzina* (zaplanowany termin realizacji wrzesień 2020 r.).

(akta kontroli str. 186-188, 221-253)

2.5. Monitorowanie i analizowanie losów absolwentów Szkoły.

Od roku szkolnego 2018/2019 w Zespole Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp. utworzona została Szkoła Przystosabiająca do Pracy nr 2, do której uczęszczają absolwenci Szkoły, co opisano również w pkt. 2.4.c wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 186-188)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że w skład Zespołu wchodziła w roku szkolnym 2018/2019 oraz wchodzą w obecnym roku szkolnym Szkoła Przystosabiająca do Pracy nr 2 do której uczęszczają absolwenci Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 18. W Szkole nie prowadzono udokumentowanych działań mających na celu monitoring i analizę losów absolwentów Szkoły pod kątem usamodzielnienia się i uzyskania samodzielności ekonomicznej. Absolwenci Szkoły, ze względu na rodzaje niepełnosprawności (niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i znacznym, niepełnosprawności sprzężone) w życiu dorosłym w zdecydowanej większości nie usamodzielniają się i nie osiągną samodzielności ekonomicznej. Dyrektor dodała, że obecnie żadne przepisy prawne nie wymagają, aby takie działania były prowadzone przez Szkołę.

(akta kontroli str. 298-300)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W czterech oddziałach (spośród 32 funkcjonujących) liczba uczniów przekraczała dopuszczalną liczebność o jedną osobę. Dotyczyło to: w roku szkolnym 2017/2018 trzech oddziałów (klasy: IV b, VI a oraz VI b), a w roku szkolnym 2018/2019 jednego oddziału (klasa VII a).

W każdym ww. przypadku liczebność tych oddziałów wynosiła sześciu uczniów, podczas gdy stosownie do treści § 6 ust. 5 pkt 9 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych

szkół i publicznych przedszkoli⁴⁴ (rozporządzenie obowiązywało do 31.08.2019 r.), liczba uczniów w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej wynosi w oddziale zorganizowanym dla uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności⁴⁵ - nie więcej niż pięć.

(akta kontroli str. 164-166)

Dyrektor Szkoły potwierdziła powyższe i wyjaśniła m.in., że powyższe wystąpiło w roku szkolnym 2017/2018 oraz w roku szkolnym 2018/2019, tj. w czasie, kiedy Szkołą kierowała poprzednia dyrektor (do 31.08.2018 r. - obecnie nie jest już pracownikiem Szkoły), która sporządziła arkusze organizacji Szkoły na rok szkolny 2017/2018 oraz 2018/2019.

(akta kontroli str. 298-300)

OCENA CZĄSTKOWA

Uczniom zapewniono pełną realizację treści określonych w podstawie programowej, realizację zaleceń określonych w orzeczeniach wydanych przez publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne i IPET. Zajęcia edukacyjne, rewalidacyjne oraz zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zorganizowano w sposób właściwy i adekwatny do potrzeb uczniów. Podejmowano również działania mające na celu ułatwienie funkcjonowania uczniów w życiu dorosłym.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

3. Warunki kształcenia uczniów w szkołach specjalnych

3.1. Zapewnienie uczniom Szkoły warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.

Uczniowie Szkoły mieli możliwość korzystania z biblioteki szkolnej, świetlicy, pomieszczeń do nauki z niezbędnym wyposażeniem oraz zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych, gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomieszczeń sanitarno-higienicznych i szatni⁴⁶, stosownie do wymogu określonego w art. 103 ust. 1 Prawa oświatowego.

Komunikacja pomiędzy kondygnacjami Szkoły (budynek dwupiętrowy) możliwa była po schodach lub windą.

(akta kontroli str. 74-75, 182-183)

Z uwagi na niepełnosprawność uczniowie Szkoły nie korzystają z podręczników szkolnych (w bibliotece znajdowały się materiały edukacyjne dla uczniów niepełnosprawnych).

W Szkole nie funkcjonowały pracownie przedmiotowe. Każda klasa/oddział była przypisana do konkretnego pomieszczenia, w którym odbywały się zajęcia zgodnie z ramowym planem. Zajęcia rewalidacyjne były prowadzone w gabinetach specjalistów. Klasy były wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne dostosowane do potrzeb i możliwości uczniów.

(akta kontroli str. 74-107, 182-183)

3.2. Przeprowadzanie kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do Szkoły.

⁴⁴ Dz. U. poz. 649 ze zm.

⁴⁵ O których mowa w § 6 ust. 5 pkt 1 i 4-7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 ze zm.).

⁴⁶ Szafki na odzież i przybory szkolne zlokalizowane na korytarzach Szkoły.

W kontrolowanym okresie Dyrektor Szkoły corocznie zatwierdzała protokoły kontroli obiektów należących do Szkoły⁴⁷. Przedmiotowe kontrole były przeprowadzane przez starszego inspektora ds. bhp oraz społecznego inspektora pracy. Kontrolą obejmowano każdorazowo: stan techniczny budynku, teren otaczający budynek, pomieszczenia lekcyjne, administracyjne i socjalne, instalacje (odgromową, elektryczną, oświetleniową, wentylacyjną i grzewczą), zabezpieczenie ppoż. budynku. Kontrole ww. nie wykazywały nieprawidłowości.

Kopie ww. protokołów kontroli przeprowadzonych w 2017 r., 2018 r. oraz w 2019 r. przekazano organowi prowadzącemu.

(akta kontroli str. 66-68, 189-192, 255-268)

3.3. Planowanie i wydatkowanie środków finansowych przeznaczonych na działalność Szkoły⁴⁸.

1) Źródła finansowania Szkoły w latach 2017-2019 oraz wielkości środków finansowych, którymi w tych latach dysponowała Szkoła były następujące:

- w 2017 r. - 1 847,4 tys. zł z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp.,
- w 2018 r. - 2 473,5 tys. zł z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp.,
- w 2019 r. - 4 777,4 tys. zł z budżetu Miasta Gorzowa Wlkp.

(akta kontroli str. 109-114)

2) W okresie objętym kontrolą (2017-2019) dyrektor Szkoły sporządzał plany finansowe działalności Szkoły i przedstawiał potrzeby finansowe Szkoły organowi prowadzącemu.

W planie wydatków na 2017 r. wyszczególniono kwotę 1 904,6 tys. zł, kwota wydatków w zatwierdzonym planie wynosiła 1 728,1 tys. zł, natomiast kwota wydatków w planie po zmianach wynosiła 1 847,4 tys. zł.

W 2018 r. odpowiednio: - 2 436,7 tys. zł, - 2 056 tys. zł, - 2 473,5 tys. zł.

W 2019 r. odpowiednio: - 3 655,2 tys. zł, - 2 598,2 tys. zł, - 4 777,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 109-138)

3) W 2017 r. dyrektor Szkoły występował do Urzędu Miasta Gorzów Wlkp. o dodatkowe środki w kwocie ogółem 41,3 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- usunięcie awarii odcinka instalacji wodnej w piwnicy i zlikwidowanie przecieku rur – 9,9 tys. zł,
- wyposażenie Szkoły w materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe – 10,4 tys. zł,
- dofinansowanie zakupu „Wyprawki szkolnej” – 1 tys. zł,
- realizację Rządowego programu wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna +” w 2017 r. – 20 tys. zł.

Szkoła otrzymała środki finansowe w ww. kwotach.

W 2018 r. dyrektor Szkoły występował do Urzędu Miasta o dodatkowe środki w kwocie ogółem 61,5 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- usunięcie skutków zalania pomieszczeń wodą – 42,5 tys. zł,
- realizację zadania w ramach Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelności” w 2018 dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów

⁴⁷ Kontrole były przeprowadzane na podstawie przepisów § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r., Nr 6, poz. 69 ze zm.), dalej: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny.

⁴⁸ Stosownie do art. 8 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 17), w roku budżetowym na realizację zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 1 ustawy - Prawo oświatowe, oraz na organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w art. 36 ust. 17 ustawy - Prawo oświatowe, jednostka samorządu terytorialnego przeznacza środki w wysokości nie mniejszej niż kwota przewidziana w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego na uczniów, wychowanków i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w przedszkolach, szkołach i placówkach, prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, w zakresie tych zadań.

prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne, w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów poprzez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży – 5 tys. zł,

- wyposażenie Szkoły w materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe – 14,1 tys. zł.
Szkoła otrzymała środki finansowe w ww. kwotach.

W 2019 r. dyrektor Szkoły występował do Urzędu Miasta o dodatkowe środki w kwocie ogółem 21,4 tys. zł, z przeznaczeniem na:

- modernizację monitoringu Szkoły – 4 tys. zł,
- wyposażenie Szkoły w materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe – 17,4 tys. zł.
Szkoła otrzymała środki finansowe w ww. kwotach.

(akta kontroli str. 109-114)

4) W kontrolowanym okresie wydatki Szkoły zrealizowano następująco:

- w 2017 roku zaplanowano wydatki na kwotę 1 847,4 tys. zł, wykonano na kwotę 1 840,5 tys. zł. Różnica (6,9 tys. zł) dotyczyła głównie wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń (środki pozostałe po zapłaceniu zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędu Skarbowego z grudnia 2016 r.) oraz wydatków rzeczowych (środki pozostały po zapłaceniu wszystkich zobowiązań wynikających z otrzymanych przez Szkołę dokumentów księgowych w grudniu 2016 r.);

- w 2018 roku zaplanowano wydatki na kwotę 2 473,5 tys. zł, wykonano na kwotę 2 473,2 tys. zł. Różnica (0,4 tys. zł) dotyczyła głównie środków finansowych pozostałych po zapłaceniu wszystkich zobowiązań wynikających z otrzymanych przez Szkołę dokumentów księgowych w grudniu 2017 r. z tytułu wydatków rzeczowych;

- w 2019 roku zaplanowano wydatki na kwotę 4 777,4 tys. zł, wykonano na kwotę 3 807,1 tys. zł. Niewydatkowane środki (970,3 tys. zł) dotyczyły głównie zwiększonych przez Urząd Miasta kwot na wynagrodzenia, w tym wynagrodzenia osobowe pracowników i pochodne od wynagrodzeń (środki pozostałe po zapłaceniu zobowiązań wobec ZUS i US z grudnia 2018 r.) oraz wydatków rzeczowych (środki pozostały po zapłaceniu wszystkich zobowiązań wynikających z otrzymanych przez Szkołę dokumentów księgowych w grudniu 2018 r.).

(akta kontroli str. 109-114, 139-163)

Główna księgowa Zespołu wyjaśniła, że: Uchwałą Rady Miasta Gorzowa Wlkp. nr XVII/327/2019 z dnia 19.12.2019 r. został zwiększony budżet Zespołu Kształcenia Specjalnego nr 1 w Gorzowie Wlkp. m.in. w rozdziale 80102 – szkoły podstawowe specjalne, § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników, o kwotę 964 446 zł. Plan wydatków na wynagrodzenia w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 18 w Gorzowie Wlkp. został zwiększony przed końcem roku o taką kwotę. Nie wiedziałam dlaczego zwiększono plan wydatków na wynagrodzenia o prawie 1 mln zł. Z rozmowy telefonicznej, którą przeprowadziłam wtedy z pracownikiem Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Gorzów Wlkp. wynikało, że jest to rezerwa Urzędu Miasta Gorzów Wlkp., która została przypisana do naszej Szkoły. Kwota ta do końca roku 2019 nie wpłynęła jednak na konto naszej placówki.

(akta kontroli str. 293-295)

5) W 2017 r. Szkoła przeznaczyła na finansowanie działalności bieżącej środki w kwocie ogółem 1 840,5 tys. zł, w tym najwyższe kwoty na:

- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 1 647,9 tys. zł, - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 60,5 tys. zł, - zakup materiałów i wyposażenia 41,8 tys. zł, - zakup środków dydaktycznych i książek 41,2 tys. zł.

W 2018 r. Szkoła przeznaczyła na finansowanie działalności bieżącej środki w kwocie ogółem 2 473,2 tys. zł, w tym najwyższe kwoty na: - wynagrodzenia i pochodne od

wynagrodzeń 2 177,7 tys. zł, - zakup usług remontowych (w tym konserwacje) 101,2 tys. zł, - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 80,5 tys. zł, - zakup materiałów i wyposażenia 47,5 tys. zł.

W 2019 r. Szkoła przeznaczyła na finansowanie działalności bieżącej środki finansowe w kwocie 3 807,1 tys. zł, w tym najwyższe kwoty na: - wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń 3 572,8 tys. zł, - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 102,8 tys. zł, - zakup usług remontowych (w tym konserwacje) 38,8 tys. zł, - zakup materiałów i wyposażenia 27,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 109-114)

W 2017 r. przeznaczono środki finansowe na wydatki związane z wyposażeniem sal potrzebnych do nauki w kwocie ogółem 58,7 tys. zł, w tym najwyższe kwoty na:

- pomoce dydaktyczne zakupione dla klas⁴⁹ 19,8 tys. zł,
- meble do klas 17,8 tys. zł,
- pomoce dydaktyczne zakupione w ramach projektu „Bezpieczna +”⁵⁰ 15,2 tys. zł.

W 2018 r. przeznaczono środki finansowe na wydatki związane z wyposażeniem sal potrzebnych do nauki w kwocie ogółem 29,3 tys. zł, w tym najwyższe kwoty na:

- urządzenia do komunikacji wspomagającej i alternatywnej Mówik (6 szt.) 12 tys. zł,
- zabudowy meblowe do klas 11,7 tys. zł,
- książki do biblioteki szkolnej Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 5 tys. zł.

W 2019 r. przeznaczono środki finansowe na wydatki związane z wyposażeniem sal potrzebnych do nauki w kwocie ogółem 13,7 tys. zł, w tym na:

- pomoce dydaktyczne⁵¹, a także rolety materiałowe w klasach 5,8 tys. zł,
- urządzenie do komunikacji wspomagającej i alternatywnej Mówik (2 szt.) 4,4 tys. zł,
- doposażenie klas w piekarnik, kuchenkę mikrofalową, sokowirówkę, wieżę z CD/USB/BT (2 szt.), odtwarzacz CD/USB (2 szt.), czajnik, wentylator 3,4 tys. zł.

Ponadto w 2019 r. placówka otrzymała bezpłatnie od stowarzyszenia Rotary Club Gorzów⁵² urządzenia do komunikacji wspomagającej i alternatywnej Mówik (10 szt.) o wartości 13 tys. zł.

(akta kontroli str. 109-114)

3.4. Koszty kształcenia uczniów.

W latach budżetowych 2017-2019 średnie miesięczne koszty kształcenia jednego ucznia w Szkole wynosiły: - w 2017 r. 4,11 tys. zł; - w 2018 r. 4,61 tys. zł; - w 2019 r. 5,94 tys. zł.

(akta kontroli str. 50)

⁴⁹ Między innymi: hulajnogi 2 szt., edusensus zabawy słowem, frytkownica, sokowirówka, czajniki, miksery z miską, blendery, kuchenka mikrofalowa, chusty animacyjne, koldry obciążeniowe, piłki sensoryczne, ringo z kolcami, plansze, klocki, puzzle, dziurkaczki, karty, gry, plastelina, wycinanki, układanki, bączki, zabawki drewniane, malowanki, dyski masujące, piłki masujące, farby, brokat, kredki, magiczny piasek, walki do masażu, piłki z dzwoneczkami, małpi bębenek, sensoryczne kulki, tęczowa wstążka gimnastyczna, włochata piłka, klocki dźwiękowe, piłki siatkowe, nożne i koszone, laski gimnastyczne, koło gimnastyczne, zestaw gum do ćwiczeń, język piłeczka z wypustkami sensorycznymi, piłka do ucisku punktów spustowych, itp.

⁵⁰ Między innymi: piłeczki piankowe, rzutki, dywan, gra w klasy, skok w dal, ringo kolczaste, piłka z kolcami, walek sensoryczny, piłka skacząca, dysk sensoryczny, zestaw do zabaw ruchowych, poduszeczki z fakturą, edusensus Logopedia PRO 3.0-Obrazkowy Słownik Tematyczny + mikrofony, woreczek rehabilitacyjny, woreczki z cyferkami, stoper, sensoryczne stopy, taśma rehabilitacyjna, zestaw do boksowania, woreczki sportowe, stół z grammi, siedzisko piankowe, gry zręcznościowe, materiały plastyczne, Pan Twarz-makatka, lusterko 2 w 1, historyjki, pakiet zdjęć-Ludzie i emocje, Umiejętności, itp.

⁵¹ Między innymi: piłki gimnastyczne, plansze, paski zadaniowe, segregator czynności, symbole, obrazki, karty, tablice, książka do komunikacji, sprzęt do podwieszania sprzętu, platforma podwieszana, hamak, konik z belką, maglownica, materac, zestaw ring, podkładka korekcyjna, stopy, walek, piłka, krawki, kamienie do skakania, podest z poręczami, sensoryczna mata, zestaw do treningu węchowego z filcowymi krawkami, duża tarcza rzuć do celu, obciążniki na nadgarstek/stopy, zestaw sensorycznych piłek, zmieniająca kolor piłka nożna, Mówikarteczki, zestawy boxów, Mówikopaski, puzzle, gry, itp.

⁵² Nr KRS 0000366595 – Celem działalności Gorzowskiego Klubu Rotariańskiego są m.in. przedsięwzięcia charytatywne oraz krzewienie i wspieranie idei służby jako podstawy użytecznej działalności na rzecz ogółu społeczności, a także kształtowanie gotowości i dążenie do niesienia pomocy ludziom w życiu codziennym.

3.5. Wizytacje przeprowadzone w Szkole przez kuratorium oświaty.

W kontrolowanym okresie Szkoła była trzykrotnie wizytowana przez Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. (Kuratorium), w tym: - w 2018 r. Kuratorium przeprowadziło w Szkole jedną kontrolę; - w 2019 r. dwie kontrole (kontrolę i rekontrolę). I tak:

W protokole kontroli z 19.11.2018 r. zapisano, iż kontrolą objęto zgodność z przepisami prawa organizacji jednego oddziału. Wydano następujące zalecenia: 1) Zorganizowanie oddziału dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi⁵³ zgodnie z § 6 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli⁵⁴. 2) W przypadku zaprzestania organizacji indywidualnego nauczania dołączenie do wniosku rodziców zaświadczenia lekarskiego, z którego wynika, że stan zdrowia dziecka umożliwi uczęszczanie do szkoły. 3) Rejestrowanie wniosków, pism rodziców zgodnie z art. 254 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵⁵.

W odpowiedzi na zalecenia pokontrolne Dyrektor Szkoły pismem z 19.12.2018 r. poinformowała Lubuskiego Kuratora Oświaty o wykonaniu wniosków pokontrolnych, tj., że: 1) Klasa I liczy czworo uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi. 2) Nie zaprzestano organizacji indywidualnego nauczania. 3) Pracownicy zajmujący stanowiska administracyjne zostali poinformowani o konieczności rejestrowania korespondencji oraz dokumentów wpływających do Szkoły w rejestrze kancelaryjnym.

W protokole kontroli z 17.07.2019 r. zapisano, iż kontrolą objęto przestrzeganie praw ucznia, zapewnienie dzieciom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki oraz sposobu sprawowanego nadzoru pedagogicznego (kontrolę przeprowadzono w związku z pismem rodzica ucznia uczęszczającego do Szkoły wnioskującego o przeprowadzenie kontroli w Szkole). Zalecenia związane z nauką/pobytem uczniów w Szkole dotyczyły zapewnienia dzieciom (na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe⁵⁶) bezpieczeństwo w czasie zajęć organizowanych przez Szkołę.

W odpowiedzi na zalecenia pokontrolne Dyrektor Szkoły pismem z 19.08.2019 r. poinformowała Lubuskiego Kuratora Oświaty o wykonaniu zalecenia, tj. o działaniach dotyczących zapewnienia uczniom bezpieczeństwa w Szkole.⁵⁷

W protokole kontroli z 15.11.2019 r. zapisano, iż kontrolą objęto realizację zaleceń wynikających z kontroli zakończonej sporządzeniem ww. protokołu z kontroli z dnia 17.07.2019 r. Wydano następujące zalecenia: 1) Opracowanie programu wychowawczo-profilaktycznego zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy - Prawo oświatowe. 2) Uchwalenie ww. programu zgodnie z art. 84 ust. 2 ustawy - Prawo oświatowe.

⁵³ z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym.

⁵⁴ Dz. U. poz. 649 ze zm.

⁵⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 149 ze zm.

⁵⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.

⁵⁷ Dyrektor Szkoły poinformowała, iż podjęła lub podejmie następujące działania w celu wykonania zaleceń pokontrolnych: 1. We wrześniu 2019 r. zostanie przeprowadzona rada pedagogiczna przez psychologa Zespołu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gorzowie Wlkp. na temat „Bezpieczeństwo ucznia z niepełnosprawnością w szkole.” 2. W dniu 27.08.2019 r. na posiedzeniu rady pedagogicznej powołany zostanie zespół zadaniowy w celu wypracowania i dostosowania „Procedur dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa pobytu ucznia w szkole” do specyfiki funkcjonowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną i nieprawidłowościami sprzężonymi – termin realizacji wrzesień 2019 r. 3. Systematycznie monitorowanie przestrzegania przez nauczycieli i pracowników obsługi wdrożonych procedur bezpieczeństwa uczniów. 4. Powołanie zespołu interdyscyplinarnego, którego zdaniem będzie reagowanie na sytuacje kryzysowe w zakresie bezpieczeństwa uczniów. 5. Pracownicy zajmujący stanowiska obsługowe (pomocnicy nauczycieli) w miesiącu wrześniu 2019 r. zostaną przeszkoleni w zakresie wykonywania czynności pielęgnacyjnych oraz sposobów radzenia sobie z uczniami przejawiającymi zachowania kontekstowo nieadekwatne. 6. W placówce prowadzone będą cyklicznie spotkania dyrektora oraz wicedyrektora z pomocami nauczycieli, których celem będzie omawianie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 7. Regulamin pracy poszerzony zostanie o zapisy dotyczące zakazu noszenia w pracy biżuterii. 8. Kontynuowanie długofalowych działań profilaktyczno-wychowawczych z Miejską Komendą Policji w Gorzowie Wlkp. w ramach których prowadzone będą spotkania w celu wyposażenia uczniów w umiejętność rozpoznawania oraz zapobiegania zagrożeniom.

3) Respektowanie kompetencji rady pedagogicznej zgodnie z art. 70 ustawy – Prawo oświatowe. 4) Dokumentowanie posiedzeń rady pedagogicznej zgodnie z Regulaminem protokołowania posiedzeń rady pedagogicznej. 5) Wykonywanie zaleceń pokontrolnych w terminach wskazanych przez kontrolujących, na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe.

W odpowiedzi na zalecenia pokontrolne Dyrektor Szkoły pismem z 19.12.2019 r. poinformowała Lubuskiego Kuratora Oświaty o wykonaniu wniosków pokontrolnych, tj., że wdrożona została realizacja zaleceń dotyczących programu wychowawczo-profilaktycznego (zgodnie z art. 26 ust. 2 oraz 84 ust. 2 ustawy - Prawo oświatowe), dokonano ewaluacji programu z roku szkolnego 2018/2019, dokumentacja protokołowania posiedzeń rady pedagogicznej została uzupełniona zgodnie z Regulaminem protokołowania posiedzeń rady pedagogicznej, z uwagi na trudności organizacyjne i brak możliwości przeprowadzenia szkoleniowej rady pedagogicznej *Bezpieczeństwo w szkole* realizacja tej rady została powierzona konsultantowi Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego w Gorzowie Wlkp. ds. wychowania fizycznego i bezpieczeństwa w szkole.

(akta kontroli str. 7-10, 269-289)

3.6. Kontrolowanie Szkoły przez inspekcję sanitarną oraz inspekcję nadzoru budowlanego.

W badanym okresie Szkoła była trzykrotnie kontrolowana przez Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. (LPWIS), w tym:

- w 2018 r. LPWIS przeprowadził w Szkole kontrolę dotyczącą oceny stanu sanitarno-higienicznego placówki i otoczenia. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości, nie wydano zaleceń;
- w 2019 r. LPWIS przeprowadził w Szkole kontrolę dotyczącą oceny stanu sanitarno-higienicznego placówki i otoczenia. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli:
  - ślad po zacieku i luszcząca się farba na suficie oraz ślad po zacieku na ścianie w ciągu komunikacyjnym, - ślad po zaciekach na suficie i ścianie w jednym gabinecie,
  - ślad po zaciekach na suficie w jednym gabinecie. Po kontroli nie wydano zaleceń.
- w 2020 r. LPWIS przeprowadził w Szkole kontrolę dotyczącą oceny warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych i stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli: - niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pięciu pomieszczeń (stołówka ze świetlicą, pomieszczenie gospodarcze, klatka schodowa, dwa korytarze), tj. pęknięcia, odpryski tynku, zacieki, odpryski farby, ubytki tynku, czarny nalot, - brak szaf z podziałem na odzież wierzchnią i roboczą dla osób sprzątających oraz konserwatora. Po kontroli nie wydano zaleceń dotyczących stanu higieniczno-sanitarnego pomieszczeń Szkoły.

(akta kontroli str. 7-10, 12-19, 51-65)

W badanym okresie Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego (PINB) dla miasta Gorzów Wlkp. nie przeprowadzał kontroli w Szkole.

W kontrolowanym okresie w Szkole przeprowadzane były przez uprawnionego pracownika firmy zewnętrznej kontrolne okresowe roczne oceny stanu technicznego obiektu budowlanego i przydatności obiektu do użytku⁵⁸. O przeprowadzonych

⁵⁸ Na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2007 r. Nr 99, poz. 665 ze zm.). W protokołach kontroli zapisywano każdorazowo, iż przegląd pięcioletni ww. obiektu budowlanego ma być przeprowadzony do 20.11.2020 r.

kontrolach⁵⁹ informowano PINB, w tym, że obiekt jest w stanie technicznym dobrym, nie stwarza zagrożeń dla bezpieczeństwa użytkowników ani zagrożeń dla środowiska naturalnego.

(akta kontroli str. 7-10, 20-49)

W placówce został powołany społeczny inspektor pracy. W latach szkolnych 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020 (do czasu kontroli NIK) społeczny inspektor pracy nie kierował do Dyrektora Szkoły pism, wystąpień dotyczących zagadnień objętych kontrolą NIK, tj. organizacji kształcenia uczniów w szkołach specjalnych.

W Szkole nie funkcjonowała w ww. okresie zakładowa organizacji związkowa.

(akta kontroli str. 11, 189-192)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Przeprowadzone podczas kontroli NIK oględziny wykazały, że ogrodzenie placu zabaw i boiska szkolnego było niepełne, pomimo iż z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny wynika obowiązek ogrodzenia szkoły, a w istniejących częściach ogrodzenia znajdowały się uszkodzone przęsła ogrodzeniowe, z których wystawały niebezpieczne, mogące powodować urazy druty. Powyższe stanowiło naruszenie § 2 rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny, zgodnie z którymi dyrektor szkoły zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole.

(akta kontroli str. 74-107, 182-183)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że plac zabaw oraz boisko szkolne są usytuowane bezpośrednio za Szkołą, jednak z daleka od ulicy oraz od budynków mieszkalnych. W godzinach popołudniowych, wieczornych i nocnych nieznani sprawcy dokonują uszkodzeń ogrodzenia oraz uszkodzeń urządzeń zainstalowanych na tym terenie (...). Zainstalowany monitoring terenu nie pozwala na uzyskiwanie dobrej jakości nagrań w godzinach wieczornych i nocnych. O powyższym informowałam Policję, jednak każdorazowo umarzono postępowania w związku z niewykryciem sprawców dewastacji. O powyższym informowałam też Wydział Oświaty Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. Naprawiane elementy ogrodzenia były ponownie niszczone. W związku z tym nie naprawialiśmy już tego ogrodzenia. Deklaruję, że wystąpię do Urzędu Miasta Gorzów Wlkp. o dodatkowe środki finansowe na naprawę uszkodzonego ogrodzenia.

(akta kontroli str. 108)

Ponowne oględziny wykazały, że przęsła ogrodzenia z niebezpiecznie wystającymi elementami, które znajdowały się w ogrodzeniu zostały zdemontowane.

(akta kontroli str. 296-297)

W 2019 r. Dyrektor Szkoły informowała o stanie ogrodzenia placu zabaw i boiska szkolnego pisemnie Wydział Edukacji Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. (Wydział Edukacji) oraz Policję. I tak:

Pismem z 27.05.2019 r. Dyrektor Szkoły wystąpiła do Wydziału Edukacji z wnioskiem o uzgodnienie w sprawie wprowadzenia nadzoru nad terenem wokół Szkoły w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoringu). Monitoringiem objęty miał być plac zabaw oraz boisko szkolne. (...) W odpowiedzi na ww. pismo dyrektor Wydziału Edukacji pismem z 27.05.2019 r. poinformował

⁵⁹ Przegłądami obejmowano branżę budowlaną, elektryczną, instalacje gazowe, stan technicznej sprawności urządzeń kominowych i wentylacyjnych.

Dyrektora Szkoły, iż wyraża zgodę na powyższe (monitoring został zainstalowany przez Szkołę).

(akta kontroli str. 69-73)

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie uczniom Szkoły zapewniono odpowiednie warunki lokalowe oraz wyposażenie pomieszczeń, tj. wystarczającą liczbę odpowiednio wyposażonych sal lekcyjnych i infrastrukturę umożliwiającą kształcenie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Rzetelnie planowano środki finansowe na realizację zadań Szkoły, prawidłowo i gospodarnie wydatkowano środki finansowe na realizację jej zadań związanych z kształceniem.

Zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki korzystania z budynku i pomieszczeń Szkoły, z wyjątkiem niezapewnienia kompletnego i bezpiecznego ogrodzenia obiektów szkolnych.

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Zapewnienie liczebności oddziałów szkolnych w wymiarze nie przekraczającym limitu określonego w przepisach prawa.
2. Ogrodzenie całego placu zabaw oraz boiska szkolnego i utrzymywanie tego ogrodzenia w należytym stanie technicznym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 28 maja 2020 r.

Kontrolerzy:

Zdzisław Szafrąński
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Cezary Romanczenko
inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

p.o. Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis